

UDKAST

til

Forslag

til

Bekendtgørelse om infrastrukturforvalteres uafhængighed og uvildighed¹

Indledning

I medfør af § 102, stk. 1, §103, stk. 7 og § 117, stk. 1 i jernbaneloven, lov nr. 686 af 27. maj 2015, fastsættes:

Anvendelsesområde

§ 1. Bekendtgørelsen finder anvendelse for jernbaner, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Bybaner er ikke omfattet af denne bekendtgørelse.

Stk. 3. Lokale og regionale jernbaneinfrastrukturer, der er opregnet i bilag 1 i bekendtgørelsen om undtagelse af dele af jernbanelovens anvendelsesområde for visse jernbaneinfrastrukturer, er ikke omfattet af denne bekendtgørelse.

Definitioner

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) **Ansøger:** En jernbanevirksomhed eller en international sammenslutning af jernbanevirksomheder eller andre fysiske eller juridiske personer som f.eks. kompetente myndigheder i henhold til forordning (EF) nr. 1370/2007 og speditører samt operatører inden for kombineret transport, som har en almennyttig eller forretningsmæssig interesse i at købe infrastrukturkapacitet.

¹ Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/2370 af 14. december 2016 om ændring af direktiv 2012/34/EU for så vidt angår åbning af markedet for indenlandsk passagertransport med jernbane og forvaltning af jernbaneinfrastrukturen, EU-Tidende 2016, nr. L 352, side 1.

- 2) Bestyrelse: Det øverste organ i en virksomhed, der udfører tilsynsopgaver, herunder kontrol med direktionen, og træffer generelle strategiske beslutninger vedrørende virksomheden.
- 3) Bybane: Metro, letbaner og S-baner, som udfører transport i byer og forstæder.
- 4) Direktion: Det overordnede organ i en virksomhed, der varetager udøvende og administrative funktioner, og som er ansvarlig for virksomhedens daglige ledelse
- 5) Infrastrukturforvalter: Ethvert organ eller enhver virksomhed, der er ansvarlig for anlæg, vedligeholdelse og forvaltning, herunder trafikstyring, af jernbaneinfrastruktur.
- 6) Jernbanevirksomhed: En virksomhed, hvis hovedaktivitet består i godstransport eller passagertransport på jernbane, og som er forpligtet til at sørge for trækraften, eller en virksomhed, der kun leverer trækraft.
- 7) Væsentlige funktioner: Beslutningstagning vedrørende kanaltildeling, herunder både fastlæggelse og vurdering af, hvad der står til rådighed, samt tildeling af individuelle togkanaler, og beslutningstagning i forbindelse med infrastrukturafgifter, herunder fastlæggelse og opkrævning af infrastrukturafgifter.
- 8) Vertikalt integreret virksomhed: En virksomhed, hvor, i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 139/2004:
 - a) en infrastrukturforvalter kontrolleres af en virksomhed, der samtidig kontrollerer en eller flere jernbanevirksomheder, der driver jernbanetjenester på infrastrukturforvalterens net,
 - b) en infrastrukturforvalter kontrolleres af en eller flere jernbanevirksomheder, der driver jernbanetjenester på infrastrukturforvalterens net eller
 - c) en eller flere jernbanevirksomheder, der driver jernbanetjenester på infrastrukturforvalterens net, kontrolleres af en infrastrukturforvalter. Begrebet omfatter også en virksomhed, der består af særskilte afdelinger, herunder en infrastrukturforvalter og en eller flere afdelinger, der leverer transporttjenester, men ikke har status som særskilte juridiske personer. Hvis en infrastrukturforvalter og en jernbanevirksomhed er helt uafhængige af hinanden, men begge kontrolleres direkte af en medlemsstat uden en mellemliggende enhed, anses de ikke for at udgøre en vertikalt integreret virksomhed med henblik på denne bekendtgørelse

Infrastrukturforvalterens uafhængighed

§ 3. Infrastrukturforvalteren er ansvarlig for drift, vedligeholdelse og fornyelse på et net og for udviklingen af jernbaneinfrastrukturen på dette net.

§ 4. I en vertikalt integreret virksomhed må ingen af de andre retlige enheder have en afgørende indflydelse på infrastrukturforvalterens beslutninger i forbindelse med de væsentlige funktioner.

§ 5. Medlemmerne af en infrastrukturforvalters bestyrelse og direktion og de ledere, der refererer direkte til dem, skal handle på en ikkediskriminerende måde, og deres uvildighed må ikke påvirkes af eventuelle interessekonflikter.

§ 6. En infrastrukturforvalter skal være organiseret som en enhed, der er retligt adskilt fra alle jernbanevirksomheder og, i vertikalt integrerede virksomheder, fra alle andre retlige enheder i virksomheden.

§ 7. De samme personer kan ikke samtidigt være udpeget eller ansat:

- a) som medlemmer af en infrastrukturforvalters direktion og som medlemmer af en jernbanevirksomheds direktion,
- b) som personer med ansvar for at træffe beslutninger om de væsentlige funktioner og som medlemmer af en jernbanevirksomheds direktion,
- c) som medlemmer af en infrastrukturforvalters bestyrelse og som medlemmer af en jernbanevirksomheds bestyrelse, hvis der findes en bestyrelse, eller
- d) som medlemmer af bestyrelsen i en virksomhed, der er en del af en vertikalt integreret virksomhed, og som udøver kontrol over både en jernbanevirksomhed og en infrastrukturforvalter, og som medlemmer af den pågældende infrastrukturforvalters direktion.

§ 8. I vertikalt integrerede virksomheder må medlemmer af infrastrukturforvalterens direktion og de personer, der er ansvarlige for at træffe beslutninger om de væsentlige funktioner, ikke modtage resultatbaseret aflønning fra andre retlige enheder i den vertikalt integrerede virksomhed eller bonusser, der primært er forbundet med de finansielle resultater af bestemte jernbanevirksomheder.

Stk. 2. Medlemmer af infrastrukturforvalterens direktion og de personer, der er ansvarlige for at træffe beslutninger om de væsentlige funktioner, kan dog, uanset stk. 1, tilbydes incitament, der er knyttet til jernbanesystemets overordnede resultater.

§ 9. Hvis informationssystemer er fælles for forskellige enheder i en vertikalt integreret virksomhed, begrænses adgangen til følsomme oplysninger vedrørende de væsentlige funktioner til

infrastrukturforvalterens bemyndigede personale. Følsomme oplysninger må ikke udveksles med andre retlige enheder i en vertikalt integreret virksomhed.

§ 10. §§ 3-5 berører ikke beslutningskompetencen med hensyn til udvikling og finansiering af jernbaneinfrastruktur og kompetencen med hensyn til finansiering af infrastruktur og opkrævning af afgifter samt kapacitetstildeling, som defineret i artikel 4, stk. 2, og artikel 8, 29 og 39 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/34/EU som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/2370.

De væsentlige funktioners uafhængighed

§ 11. En jernbanevirksomhed eller en anden retlig enhed må ikke have en afgørende indflydelse på infrastrukturforvalterens forvaltning af de væsentlige funktioner.

Stk. 2. En jernbanevirksomhed eller en anden retlig enhed i en vertikalt integreret virksomhed må ikke have afgørende indflydelse på udnævnelser og afskedigelser af de personer, der er ansvarlige for at træffe beslutninger om de væsentlige funktioner.

Stk. 3. Mobiliteten for de personer, der er ansvarlige for de væsentlige funktioner, må ikke skabe interessekonflikter.

Infrastrukturforvalterens uvildighed for så vidt angår trafikstyring og vedligeholdelsesplanlægning

§ 12. Infrastrukturforvalteren skal udøve funktionerne forbundet med trafikstyring og vedligeholdelsesplanlægning på en gennemsigtig og ikkediskriminerende måde.

Stk. 2. De personer, der er ansvarlige for at træffe beslutninger vedrørende funktionerne forbundet med trafikstyring og vedligeholdelsesplanlægning, må ikke påvirkes af eventuelle interessekonflikter.

§ 13. Infrastrukturforvalteren giver i tilfælde af afbrydelser de berørte jernbanevirksomheder fuld og rettidig adgang til relevante oplysninger for så vidt angår trafikstyring.

Stk. 2. Hvis infrastrukturforvalteren giver yderligere adgang til trafikstyringen, skal infrastrukturforvalteren gøre det på en gennemsigtig og ikkediskriminerende måde for de berørte jernbanevirksomheder.

§ 14. For så vidt angår den langsigtede planlægning af omfattende vedligeholdelse og/eller fornyelse af jernbaneinfrastrukturen hører infrastrukturforvalteren ansøgerne og tager i videst muligt omfang hensyn til de udtrykte bekymringer.

§ 15. Infrastrukturforvalteren varetager planlægningen af vedligeholdelsesarbejde på en på en ikkediskriminerende måde.

Outsourcing og deling af infrastrukturforvalterens funktioner

§ 16. En infrastrukturforvalter kan outsource funktioner til en anden enhed, hvis enheden ikke er en jernbanevirksomhed, ikke kontrollerer en jernbanevirksomhed eller ikke er kontrolleret af en jernbane-virksomhed.

Stk. 2. I en vertikalt integreret virksomhed må væsentlige funktioner, uanset stk. 1, ikke outsources til en anden enhed i den vertikalt integrerede virksomhed, medmindre en sådan enhed udelukkende varetager væsentlige funktioner.

Stk. 3. En infrastrukturforvalter kan outsource udførelsen af arbejder og relaterede opgaver vedrørende udvikling, vedligeholdelse og fornyelse af jernbaneinfrastrukturen til jernbanevirksomheder eller virksomheder, der kontrollerer jernbanevirksomheden eller er kontrolleret af jernbanevirksomheden.

Stk. 4. Outsourcing efter stk. 1 og stk. 3 må kun finde sted, hvis der ikke opstår interessekonflikter, og fortroligheden af forretningsmæssigt følsomme oplysninger er sikret.

Stk. 5. Infrastrukturforvalteren bevarer uanset outsourcing tilsynsbeføjelsen vedrørende og bærer det endelige ansvar for udøvelsen af de funktioner, der vedrører drift, vedligeholdelse og fornyelse af jernbaneinfrastrukturen.

Stk. 6. Enhver enhed, der udfører væsentlige funktioner, skal overholde §§ 3-9, §§ 11-15 og §§ 20-25.

§ 17. Uanset § 15 kan funktioner forbundet med infrastrukturforvaltning varetages af forskellige infrastrukturforvaltere, herunder parter i offentlig-private partnerskaber, forudsat at de alle opfylder kravene i §§ 6-9, §§ 11-15 og §§ 20-25, og at de påtager sig det fulde ansvar for udførelsen af de pågældende funktioner.

§ 18. Med mindre en strømforsyningsoperatør tildeles væsentlige funktioner, fritages strømforsynings-operatøren for de regler, der finder anvendelse på infrastrukturforvaltere, forudsat at det sikres, at de relevante bestemmelser vedrørende udvikling af nettet overholdes.

§ 19. En infrastrukturforvalter, der er underlagt tilsyn af Jernbanenævnet, kan indgå samarbejdsaftaler med en eller flere jernbanevirksomheder på en ikkediskriminerende måde og med henblik på at skabe fordele for forbrugerne såsom lavere omkostninger eller forbedrede resultater på den del af nettet, der er omfattet af aftalen.

Stk. 2. Jernbanenævnet overvåger gennemførelsen af sådanne aftaler og kan i begrundede tilfælde anbefale, at de bør ændres eller ophøre helt eller delvist.

Finansiel gennemsigtighed

§ 20. Indtægter fra infrastrukturnetforvaltningsaktiviteter, herunder offentlige midler, må kun anvendes af infrastrukturforvalteren til at finansiere egne aktiviteter, herunder betaling af renter og afdrag på sine lån. Infrastrukturforvalteren kan også anvende disse indtægter til at betale udbytte til ejerne af virksomheden, som kan omfatte eventuelle private aktionærer, men udelukker virksomheder, der er en del af en vertikalt integreret virksomhed, og som udøver kontrol over både en jernbanevirksomhed og den pågældende infrastrukturforvalter.

Stk. 2. Infrastrukturforvaltere må ikke yde lån til jernbanevirksomheder, hverken direkte eller indirekte.

Stk. 3. Jernbanevirksomheder må ikke yde lån til infrastrukturforvaltere, hverken direkte eller indirekte.

§ 21. Jernbanevirksomheder må ikke yde lån til infrastrukturforvaltere, hverken direkte eller indirekte.

Stk. 2. Lån mellem retlige enheder i en vertikalt integreret virksomhed, der er ydet inden den 24. december 2016 fortsætter, indtil de udløber, forudsat at lånene blev optaget til markedsrenten, at de faktisk er udbetalt, og at der betales renter og afdrag på dem.

§ 22. Alle tjenester, der tilbydes af andre retlige enheder i en vertikalt integreret virksomhed til infrastrukturforvalteren, skal ydes på grundlag af kontrakter og betales enten til markedspriser eller til priser, der afspejler produktionsomkostningerne, plus en rimelig fortjenstmargen.

§ 23. Gæld, der tilskrives infrastrukturforvalteren, skal være klart adskilt fra gæld, der tilskrives andre retlige enheder i vertikalt integrerede virksomheder.

Stk. 2. Der betales særskilt renter og afdrag af gæld omfattet af stk. 1.

Stk. 3. Stk. 1 og stk. 2 er ikke til hinder for, at den endelige betaling af gæld foretages via en virksomhed, der er en del af en vertikalt integreret virksomhed, og som udøver kontrol over både en jernbanevirksomhed og en infrastrukturforvalter, eller via en anden enhed i virksomheden.

§ 24. Regnskaberne for infrastrukturforvalteren og de andre retlige enheder i en vertikalt integreret virksomhed føres på en måde, der sikrer, at bestemmelserne i afsnittet om finansiel gennemsigtighed overholdes, og giver mulighed for særskilt regnskab og gennemsigtige finansielle kredsløb i virksomheden.

§ 25. I vertikalt integrerede virksomheder opbevarer infrastrukturforvalteren udførlig dokumentation for eventuelle kommercielle og finansielle forbindelser med de andre retlige enheder i den pågældende virksomhed.

Klager

§ 26. En ansøger har ret til at indgive klage til Jernbanenævnet, hvis ansøgeren mener at være blevet uretfærdig behandlet, udsat for forskelsbehandling eller på anden måde krænket ved en afgørelse truffet af infrastrukturforvalteren eller, hvis det er relevant, jernbanevirksomheden, vedrørende overensstemmelse med kravene i §§ 3-25.

Straf

§ 27. Med bøde straffes den, der overtræder bekendtgørelsens §§ 4-9, § 12, stk. 1, § 15, § 16, stk. 2 og stk. 4, § 20, § 21, stk. 1, § 22, § 23, stk. 1 og 2, § 24 og § 25.

Stk. 2. Der kan pålægges selskaber m.v. strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Ikrafttræden

§ 28. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2023.